

Nyhet från greppa.nu

Ökat fokus på åtgärder i och invid vatten

Foto: Monica Kling

Stabila slänter, strukturkalk, skyddszoner och fosfordammar är några av möjligheterna för att minska risken för fosforläckage från åkern till vatten.

Alltmer intresse riktas mot miljöåtgärder som kan göras i eller invid diken och vattendrag i jordbrukslandskapet. Sådana åtgärder minskar tillförseln av jordpartiklar och fosfor till vatten och kan göra det klarare och mindre näringsrikt. Jordbruksverket sammanfattar de viktigaste åtgärderna i en ny rapport.

Jordbruksverket har på uppdrag av Vattenmyndigheterna just kommit med en sammanställning över de viktigaste åtgärder som kan göras för att klara god ekologisk status i de vatten som inte är "godkända" enligt vattendirektivet. Cirka 80 procent av vattnen i avrinningsområden med mer än 5 procent åkermark klassas att ha lägre ekologisk status än god. Det kan ha flera orsaker men övergödning är den dominerande. Sammanställningen tar endast kort upp kväve och fokuserar istället på fosforåtgärder och på åtgärder som kan göras i eller invid diken och vattendrag. Rapporten beskriver även flera åtgärder som rör fisk och biologisk mångfald.

KÄLLA:

Bång, Magnus et al. 2012
Jordbruket och vattenkvaliteten, Kunskapsunderlag om åtgärder.

Jordbruksverket
Rapport 2012:22

[LÄS MER >>](#)

PÅ SAMMA TEMA:

[2012-10-23 >>](#)

90 procent lägre jordförlust med minskad bearbetning

[2012-09-28 >>](#)

Film om strukturkalkning och kalkfilterdiken

[2012-09-18 >>](#)

Även fosfor fastnar i gamla kvävefällor

[2012-06-05 >>](#)

Mycket på gång om diken

[2012-03-20 >>](#)

Fosfordammar på You Tube – om hur, var och varför

[2012-03-13 >>](#)

Stor effekt av sen brytning av vall och grön gödslingsgrödor

[2011-10-04 >>](#)

Tvåstegsdiken på gång

FORTS. NÄSTA SIDA >>

greppa näringen

Både nytt och välkänt om fosfor

I avsnittet om hur fosforläckaget kan minskas beskrivs 11 åtgärder där flera är välkända, som skydds-zoner och anpassad gödsling. Men där finns även sådant som nog kan uppfattas som nytt av många lantbrukare. Det är exempelvis kalkfilterdiken, som innebär att blanda in kalk vid återfyllning vid täckdikning. En annan åtgärd är kalkfilter i själva dikesfåran. Strukturkalkning har blivit en mer känd metod i och med LOVA-stödet. Fosfordammar beskrivs också, ett stöd som redan finns men som fått få intresserade.

Mindre jord till och i vattnet

Flera av åtgärderna kan sammanfattas med att det ska rinna mindre jord i vattnet i diken och vattendrag. På jordpartiklarna sitter fosfor bundet. På senare år har alltmer intresse riktats mot att en del av jordpartiklarna i vattendraget inte kommer direkt från erosion av matjorden på obevuxen åkermark utan från erosion i själva diket. Då kommer åtgärderna att handla om hur det kan förhindras som exempelvis.

- a) Stabilisering av slänter
- b) Mindre betestramp
- c) Delvis kulvertering
- d) Tvåstegsdiken
- e) Miljöhänsyn vid underhåll av diken

Hur ska åtgärderna göras?

Om åtgärder ska göras med lagstiftning, med landsbygdsprogrammet eller med hjälp av rådgivning och samverkan har Jordbruksverket inte tagit ställning till. Däremot har de försökt att samordna utredningen med underlaget för nästa landsbygdsprogram. I rapporten finns också en sammanställning över samverkansmöjligheter på landsbygden. Där beskrivs organisationer som redan finns och som lokala vattenvårdsprojekt skulle kunna byggas på. De som nämns är Vattenråd, Leader-områden, dikningsföretag, fiskevårdsföreningar, byalag och nystartade vattendragsgrupper.

Markus Hoffmann

Foto: Björn Lagerdahl

Strukturkalk i återfyllnadsmaterialet vid täckdikning ger effekt.

Foto: Jonas Svensson

Tvåstegsdiken som anläggs i trappstegsform är en av de möjliga åtgärderna.

Foto: Monica Kling

Miljöhänsyn vid dikesrensning är en annan aspekt att tänka på.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Redaktör:
Monica Kling
018-36 10 39
monica.kling@telia.com